

Danyiil Granyin

A beteg

Éjjel leesett az ágyról, és olybá tűnt neki, hogy gránáttölcsérbe gurult. Ki kell evickélnie, különben megfagy. Ez egyszer már megesett vele a fronton a Mga folyónál. Nekigyürkőzött, hogy visszakapaszkodjon az ágyra.

A föld leomlott a keze alatt. A tölcsért meredek falak szegélyezték. A dolog éjjel történt. Lövöldözés zajlott. A németek nehézágyúkból lőttek. Százötven. Netán kétszázhusz. Kievíckélt, és kiadta a tűzparancsot. Tudta, honnan lónek, Alekszandrovkából. Ám a kapcsolat megszakadt.

Hetvenedik évét taposta, gyerekei közül egyik sem maradt meg – Szanyka részeges lett, lezüllött, Szerega maffiózóvá vált, ült. Az egyetlen, aki még tevékenykedett, Pása volt, az ezredesük. Fiatalabb volt mindnyájuknál. Most nagy fejcs, Pável Afanaszjevics első helyettes, vagy még magasabb poszton van...

Páska ordított vele, amiért nincs összeköttetés, megfenyegette, hogy bíróság elé állítja. Akkor Medvegyev őrnagy is kiabálni kezdett vele, mert a rádióadó vacak, az akkumulátorok kimerültek, senki nem törődik semmivel, ezek a törzskari patkányok pedig kártyáznak a kurváikkal.

Az ápolónők üggyel-bajjal fölgyömösölték az ágyra, s közben átkozták. Tánya nővérke hirtelen haragjában rásózott a kezére, hogy ne tapizza őt. A rácsot felállította az ágyra, föltörölte alatta a tócsát, és szarházinak nevezte.

A mobilkórházban pedig ott volt neki Ljuda. Odarobogott hozzá motorkerékpáron, bementek valami kamrafélébe a folyosó végén, ahol szalmazsákokat tároltak.

Másnap eljött hozzá Pável Afanaszjevics. Őt elkísérte a főorvos, a kórház főnökei meg holmi talpnyalók.

Beszélgettek. Pása ült, amazok pedig mögötte álltak. Pása megkérdezte, mi kell neki. Semmi sem kell. De Páska kötötte az ebet a karóhoz – netán másik kórterem, kétszobás, netán külön étkeztetés? A vállára terített keményített köpeny alatt ragyogott az öltöny, szürkés-kék színben játszva. Talán kérjen valamiféle pompás öltönyt? Nevetése nem tetszett Pásának.

– Min nevensz? – kérdezte szigorúan.

Sokáig nézte Pását, lecsüngő arcát, kezén a vörössessárga foltokat. Ő is meghal hamarosan.

– Hiába dugtad el Medvegyevet a büntető zászlóaljnál – mondta hirtelen Pásának. – Lényegében pusztán azért, mert gyávának nevezett téged.

– Miről beszélsz? Miféle Medvegyevet?

Pása összenézett a főorvossal.

– Nem emlékszel? Hazudsz, igenis emlékszel! Kosztya Medvegyev, a fő összekötő, veled még lövöldözni akart, te, te pedig...

Kihívták a nővért, és ő adott egy injekciót. Csak ültek tovább, és beszélgettek egymás között. Ő megnyugodott, feküdt, hallgatta, hogyan ver a szíve. A kórház égett. Sebesültek ugráltak ki az ablakokon... Jódos lélegzése az elcsituló harcnak...

Pása elutazása után betették hozzá Tánya nővért felügyelni. Az este folyamán meghalt. Megfogta a nővér kezét, megsimogatta, majd a fal felé fordult és meghalt.

A nővér fáradtan visszatért az ügyeletből. Elmondta az anyának, milyen nehéz volt, hogyan gyűjtötte össze a holmiját – könyveket, levéltárcát, koszos zoknit, borotvát –, és hogy a levéltárcából fénykép esett ki, amelyen fiatal volt, jó alakú, bajszos, és hasonlított arra, ami az anyánál van az albumban. Az anya elővette az albumot, rálelt arra a fényképre, azon is egy hadnagy volt, szintén bajszos, de mintha nem az lett volna. Tánya azt mondta, ők mind a régi formában vannak katonai táborig sapkában, hasonlítanak egymásra. Az anya bement a szobájába, és Tánya hallotta, hogy halkán sír.

Arató János fordítása

Danyil Granyin (1919) orosz író Volszkban született. 1940-ben végzett a leningrádi Műszaki Főiskolán, utána a fontra kerül. 1949-től publikál. Magyarul több könyve is olvasható.

Czilczer Olga

Előlebbennek

Mondhatnám csupa uszony, semmi test. Egy lomb akváriumából kelt szárnyra, evezett az este hullámaira. Sokasodnak gerincig áttetsző levélformák, piros meg aranyhalak, foszforeszkálnak ezüst pikkelyek, aprópénzre váltják egy augusztusi nap emlékét, éjszakára a nappalt.

A fény földbe döngölhető.

Egy-egy semmi óra perdül, elgurul, a falábú feledés talpa alatt végzi. Jobb esetben rézmozsár fűszerré levesbe töri. Aznap fogyasztandó. Másnapra megsavanyodhat.

Akit megkaparintok, markomban kamatoztatom. Keményvalutája a félálom látomása. Izmaim ernyedésén, ujjközökön előlebbennek a dráma hősei. Kirajzolják az őszi hónap vázlatát, előrevetítik a végkifejletig mind az öt felvonást függönyöstől.

Most már csak fejet kell párnára hajtani. Szálkákkal betakarózni. A reggelt megérni.